

Tălmăcelul și-a scăldat Ionii

O zi pe an, Tălmăcelul își ține răsuflarea: aproape nu-i casă care să nu forfotească, fie că aici se îmbracă un fecior călăraș, fie că fata însoțește un călăraș, fie că singurii boi din sat vor fi împodobiți, fie că vecina a cerut un chindeu vechi sau o batistă cusută, veche și ea. Da, așa se întâmplă pe 7 ianuarie, ziua când Tălmăcelul își udă Ionii nu doar în apă, ci și în tradiție, în tradiția care spune că Ionii trebuie duși la râu cu car cu boi, cu belehoi, cu alai mare și voie bună.

Ion din tată-n fiu. Călăraș din tată-n fiu

La ora 8 dimineața Tălmăcelul e cuprins de liniște. După calmul care domenește peste sat, ai putea crede că nu ai nimerit bine, că nu e azi 7 ianuarie, ziua în care Tălmăcelul vruiește de lume și agitație. Dar de cum urci pe ulițele satului, liniștea se sparge în muzică. Da, muzică populară se aude din gospodăria lui Oncică. Doar e Sf. Ioan și Neluțu, băiatul de 19 ani al familiei Oancea, e călăraș și primar de ceată, așa că mamă, mătuși, tată, unchi, bunic, toți trebăluiesc de zor ca și feciorul și calul să fie gata la vreme.

De mai bine de o oră au scos calul din grajd. Înainte l-au țesălat, să fie curat în zi de sărbătoare; apoi au început împodobitul. Ordinea o știu bine bărbații și femeile care trebăluiesc în jurul calului, doar și ei au fost juni, și ele au însoțit călărașii. "Am fost călărași la Sf. Ion, cum să nu fim?! Ani la rând", mărturisesc doi bărbați. Nu au timp de stat, așa că muncesc și vorbesc, explică ce fac și mai dau indicații: "Uite, mai coasă aici o țără, să stea bine chindeul", vine o indicație și e numaidecât urmată de una dintre femei. Nu, de Sf. Ion nu e timp pentru zăbavă. Și dacă greșesc ceva, are cine să îi îndrume: Ioan Oancea are 80 de ani și multă experiență în ale Udatului Ionilor, doar a fost călăraș în tinerețe, iar apoi și-a văzut fiii călărași, iar acum-nepoții: "Nepotu e călăraș, acum e și primar la ceata

mică. Călărași au fost și feciorii mei, am fost și eu, a fost și tata. Ioni avem în fiecare generație: Ion mă cheamă pe mine, așa l-a chemat pe tata, așa l-a chemat pe bunicul... Și pe unul dintre feciorii mei tot Ion l-am botezat, iar pe nepot tot Ion îl cheamă... da-i nume de slugă Ion. Așa se zice, că Ion și Gheorghe is nume de slugă, dar noi avem numele asta din tată-n fiu", spune bătrânul zămbind.

Zămbesc și ceilalți, dar lucrul nu-l lasă din mână. Peste cal au așezat o pătură, apoi chindeauă, pe care odinioară bunicii le puneau la icoane, apoi au pus o față de masă, "albastră ca să fie de contrast cu chindeaulă roșii", au pus batiste și sorcova în vârf. La o simplă enumerare, ai zice că treaba durează cinci minute, dar nu-i deloc așa. Pregătirile au început demult, tare demult, dacă e să ie în considerare că batistele de mire au fost cusute în urmă cu vreo 50 de ani, iar chindeauăle - la fel. Oricum de vreo două săptămâni lucrează familia Oancea la podoabele ce vor scipi în curând pe cal și călăraș. "Noi le-am făcut, eu și cu ai mei. Am împodobit căpeșanul cu hârtie creponată, am făcut sorcova cu flori, bususios și vâsc; am îmbrăcat în triclor dălogii cu care se conduce calul", povestește Neluțu.

Neluțu e încă îmbrăcat în blugi, adică în haine de secol XXI, dar în curând le va lepăda ca să îmbrace costumul popular. Nădragi, cămeșe, șerpar, zdrăncănele - toate au fost dinainte pregătite. Nădragii au o culoare gălbuie, că doar nu sunt noi: sunt primiți de la bunicul, așa că

au trecut mai mult de șase decenii de când au fost țesuți în război. Și șerparul e tot de la bunic, iar pieptarul negru e de la bunica: "l-a primit bunica în zestre când s-a măritat", povestește Ionuț. Sunt toate pregătite, pe pat, în casă. Și tot acolo sunt zdrăncănele pe care călărașul le va pune la picioare, peste cizme, când va fi gata îmbrăcat. Și tot acolo e căciula de miel împodobită special pentru Sf. Ioan cu șnur de mărgelă, până de păun și flori. Și tot acolo e beata, așezată de-a curmezișul peste piept... Îl lăsăm pe Neluțu și pe ai lui să dea zor pregătirilor, că doar nu poate întârzia tocmai el, care e primar de ceată.

Ultima pereche de boi

De la casa Onciului până la gospodăria lui Vasile Rusu, acolo unde se împodobește carul în acest an, ai ceva de mers, că doar Tălmăcelul urcă mult pe firul apelor ce îl străbat. Nu-i încă 10 dimineața, dar de cum deschizi poarta îți dai seama că și aici se muncește de ore bune. Hăiciugile, adică brazii împodobiiți, sunt deja așezate pe care; coroanele pentru boi sunt pregătite și văzându-le pe toate ai impresia că, de cum vin boii, alaiul se poate așterne la drum. Dar și aici, ca și la casa Onciului, mai sunt necesare mici detalii pentru ca singurul car alegoric din acest an să arate așa cum știu bătrânii că e bine și frumos.

Poveștile se leagă repede și aici: "Cu o zi înainte de Sf. Ioan se duc feciorii să aducă brazii de hăiciugă. Trebuie să aibă coroana frumoasă, să fie o bază bună pentru hăiciugă", spune Ilie Rotaru, fiu al satului. Hăiciuga mare se pune pe car, pe dricul de dinainte, iar hăiciuga mare pe proțap, între boi. Regula împodobirii hăiciugilor respectă regula împodobirii calului, așa că peste brad femeile așază o țoală, apoi o culme, o față de masă, batiste, sorcova în vârf și o icoană. Culmea e țesută în război și are vreo 5-6 metri. "Odată cine nu avea culme, nu se mărita. Trebuia să ai culme ca să împodobești casa bărbatului;

culmea se pune de jur împrejur pe pereți", povestesc Marie Brătelescu, Ana Nedelcu și Elena Fețan.

Povestește lumea, trece timpul și apar și boii. Ultimii doi boi din sat. Pe proprietarii lor îl cheamă tot Ioan, Ioan Popa. Îi are de trei ani și i-a adus tocmai din Munții Apuseni. Și nu are de gând să îi înlocuiească cu tractoare, așa cum au făcut mai toți consătenii lui. "Odată erau 30-40 de perechi de boi în sat. Acum mai sunt doarăștia doi. La toate mă ajut cu ei: car fân, car porumb... de toate. Dacă îi vând peăștia, cumpăr alții. Am fost cu ei și în Tălmăciu, și în Sadu, că nu mai sunt boi și au avut nevoie", spune Ioan Popa.

De împrumutat îi împrumută cu drag în fiecare an: obiceiul trebuie păstrat. Și apoi știe că boii sunt protejați, căci li se descântă de fiecare dată înainte să plece din curte: "Doi strică, trei repară: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt", spun femeile încet, apoi rostesc de trei ori "Tatăl nostru" pentru ca boii să nu se sperie, să nu fie deochiați. Se pot deochia boii? Da, spun sătenii, că doar pe 7 ianuarie oamenii satului și sute de străini stau cu ochii pe ultima pereche de boi din sat.

Încet-încet gospodăria familiei Rusu se aglomerează, oamenii poposesc în poartă, închină un pahar cu rachiu să fie de noroc și sănătate și pentru Ioni și pentru anul noi. Și nu trece mult că iată, apar și călărașii pe caii lor împodobiți. Sunt șase călărași în acest an și fiecare dinte ei aduce pe cal și o față. La curtea lui Vasile Rusu, s-au strâns cu toții: fete și feciori urcă în car, în timp ce cântă "Frunzuliță verde de stejar". E semn că alaiul va porni curând... Dar nu se pot urni din loc înainte să ajungă și belehoile. Ce or fi belehoile?! Doi măgăruși trag după

ei o roată de car, pe care se găsesc două păpuși din paie, îmbrăcate în haine românești. "Copiii de școală fac belehoi: în satul nostru, așa eram obișnuiți, să punem toți mâna să facem câte ceva. Și copiii vroiau să își aducă și ei contribuția, așa că ei fac belehoile. Anul asta avem două belehoi, adică două atelaje cu măgăruși", completează Ilie Rotaru.

Frunzuliță verde de stejar

La orele amiezii, alaiul se pomenește în jos pe ulițele satului până la pârâu. Drumul nu-i lin, căci ulițele sunt înguste, iar lumea multă. Cu aparate foto de ultimă generație, cu camere video, cu tablete, cu telefoane mobile, lumea se îngheșuie să fotografieze și să filmeze. Că-i ceată, nu mai contează, că cineva îți trece prin cadru - încerci să nu mai ții seama, doar important e că acolo, în film sau în fotografie, sunt și cei șase juni, și fetele, și carul cu boi și belehoile. Și uite așa, metru după metru, metru după metru, alaiul ce se întinde lung pe ulițe ajunge la pârâu.

La pârâu toți încearcă să își facă loc, doar - doar vor vedea și ei cum se udă Ionii. Și feciorii încep să cânte "Frunzuliță verde de stejar", apoi

"De-aș mai fi o păsărică", o colindă ce se cântă la casele bărbaților de aniversarea lor, și "La mulți ani!". Nu termină bine de cântat flăcăii și primii talmăcenii fac baia rituală. Se începe întotdeauna cu preotul satului, apoi cu primarul Tălmăciului și, rând pe rând, Ionii din ceată, alți Ioni mai mici sau mai mari sunt udați pentru un an mai bun. Baie adevărată nu face nimeni, doar pe cizme sau bocanci sunt udați Ionii; câte unul însă simte bine apa deasupra genunchilor, căci e lăsat repede în jos, iar apa învolburată se ridică după el... așa trec 10-15 minute și după ce (mai) toți Ionii fac cunoștință cu apa, fete și feciori urcă iar în car, călărașii pe cai și cu toții se îndreaptă către piața din fața bisericii. Udatul Ionilor se termină cu joc, așa că în ritm de sârbe și învărtite petrec talmăcenii încă o jumătate de oră. E doar încălzirea pentru balul de seară.

După amiază, când străinii s-au împrăștiat și liniștea s-a așezat iar peste sat, tinerii tot nu au odihnă. Acum, când sunt doar ei de ei, fete, feciori, care alegoric urcă împreună spre joagăr, să facă poze lângă pădurea de unde iau hăiciugile. Și acolo, printre clickuri domoale de aparate foto, se încinge iar o sârbe. Tălmăcelul petrece acum în liniște Udatul Ionilor.

De când se udă Ionii la Tălmăcel? Demult! De când anume, nu mai știe nimeni cu exactitate. Sunt oameni care povestesc că obiceiul ar fi strâns legat de Marea Unire de la 1918, alții spun că ar fi legat de construirea bisericii din sat, în secolul al XVIII-lea. După ce s-a construit biserica din sat, s-au adus și clopotele de la Viena, iar garda cu călărași s-a dus să le aducă. Se pare că au intrat în sat de Sf. Ioan, și de atunci a rămas tradiția, spune Ilie Rotaru. Primarul Constantin Barbu știe o altă legendă: locuitorii ai satului care au fost plecați la Marea Unire de la Alba Iulia s-au întors acasă de Sf. Ioan și din bucuria unirii s-a născut acest obicei.

Bonificație 10% pentru cetățenii ce plătesc impozitele locale cu anticipație

De câteva zile și la casieria Primăriei orașului Tălmăciu a început procesul de colectare a impozitelor și taxelor locale ce constituie veniturile la bugetul local al orașului. Surse din cadrul Primăriei orașului Tălmăciu ne-au informat că, pentru anul fiscal 2014, impozitele și taxele locale nu au fost indexate sau majorate, astfel că, atât contribuabilii persoane fizice cât și persoanele juridice, vor plăti

aceleași sume ca și în anul fiscal 2013.

Pentru plata integrală cu anticipație până la data de 31 martie 2014, inclusiv, persoanele fizice beneficiază de o bonificație de 10% la impozitul pe clădiri, teren și auto.

Contribuabilii la bugetul local se pot prezenta la casieria Primăriei Tălmăciu pentru plata obligațiilor fiscale de luni până joi, între orele

8 și 15,30 și vinerea, între orele 8 și 13.

Am mai aflat că, cetățenii ce au anumite nelămuriri sau doresc informații suplimentare se pot adresa telefonic la numărul Primăriei Tălmăciu (0269555401, interior 118- casieria sau interior 120- Compartimentul de impunere, urmărire, încasare și executare silită).

500 de persoane au participat la procesiunea de Bobotează din Tâlmăciu

Cum era de așteptat, marea sărbătoare a Boboteazii Domnului-Boboteaza a fost sărbătorită cu mare fast și de credincioșii ortodocși din Tâlmăciu.

Imediat după finalizarea Sfintei Liturghii, credincioșii Parohiei Tâlmăciu I, în frunte cu preotul paroh Ilie Gusan, au plecat într-o frumoasă procesiune către piața de lângă fosta Moară, unde a fost organizată slujba de sfințire a apei. Alaiul a fost completat de un car în care s-au așezat două ciubere mari cu apă, tras de doi boi din Tâlmăcel.

După sfințirea apei, cei aproximativ 500 de credincioși prezenți au asistat la un scurt spectacol folcloric, susținut de 4 perechi de dansatori ai Ansamblului Folcloric "Ceata Junilor" din Sibiu, împreună cu localnicii Ciprian Barb și Livia Tarcea. Au fost prezentate suite de jocuri din Mărginimea Sibiului,

Banat, Oltenia și Moldova, iar soliștii Alexandra Posa, Gabriela Oancea și Ioan Dăncăneț au interpretat mai multe melodii populare îndrăgite de public.

La finalul festivității, preotul paroh Ilie Gusan și primarul orașului Tâlmăciu, Constantin Barbu au mulțumit participanților și invitaților, dorindu-le un an nou fericit și

implinirea tuturor dorințelor.

Participanții au fost botezați iar o parte a Aghiasmei Mari a fost împărțită acestora, pentru a fi dusă acasă.

Procesiunea de Bobotează a fost organizată pentru prima dată în anul 2013 și tinde să devină o frumoasă tradiție, cu mare succes în rândul credincioșilor ortodocși din Tâlmăciu.

Alimente pentru persoanele defavorizate

Primăria orașului Tâlmăciu-Serviciul Public pentru Asistență Socială Tâlmăciu, anunță și pe această cale toți beneficiarii de ajutoare alimentare de la Uniunea Europeană, primite prin Planul European de Ajutoare Alimentare în beneficiul Persoanelor Defavorizate (PEAD), că, începând cu data de 3 februarie 2014, începe distribuția mierii, ultimul aliment inclus în sezonul 2013 - 2014 în programul de ajutorare. Până acum, la Tâlmăciu au ajuns și au fost distribuite, în trei etape, făina albă de grâu, mălaiul, uleiul de floarea soarelui, zacusca, roșiile în suc propriu, pastele făinoase, zahărul și conservele din carne de porc.

În total, prin PEAD sunt distribuite 9 produse alimentare. Astfel, fiecare beneficiar are dreptul la făină albă-

18 kg, mălai- 9 kg, paste făinoase- 0,500 kg (o pungă), ulei- 6 litri, roșii în suc propriu- 0,800 kg (o cutie), zacuscă- 0,800 kg (2 borcane), conservă porc- 1,200 kg (4 conserve), miere- 0,250 kg (un borcan) și zahăr- 3kg.

Beneficiază de aceste ajutoare alimentare familiile și persoanele singure care au stabilit, prin dispoziția scrisă a primarului, dreptul la un venit minim garantat acordat în baza Legii nr. 416/2001, șomerii care beneficiază de indemnizația de șomaj acordată potrivit prevederilor Legii nr. 76/2002, șomerii care nu beneficiază de indemnizație, pensionarii sistemului public de pensii ale căror drepturi, obținute din pensie sau, după caz, din pensii cumulate, se află sub 400 lei/lună, persoanele cu handicap grav și accentuat, adulți și copii, nein-

stituționalizate, persoane care beneficiază de alte drepturi (invalizi, veterani, văduve de război, persecutați politic, revoluționari) ale căror venituri cumulate, obținute exclusiv din aceste legi, se află sub 400 lei/lună.

Listele cu persoanele ce beneficiază de aceste alimente au fost întocmite de către instituțiile cu atribuții legale în acest sens, respectiv, Casa Județeană de Pensii Sibiu, Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Sibiu, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sibiu, precum și de Primăria orașului Tâlmăciu (pentru beneficiarii venitului minim garantat).

Ajutoarele alimentare provin din stocurile de intervenție comunitare, destinate celor mai defavorizate categorii de persoane din România

prin Programul de măsuri și acțiuni privind implementarea PEAD 2013.

Persoanele care beneficiază de aceste ajutoare sunt rugate să se prezinte la Primăria Tâlmăciu pentru

a intra în posesia cutiilor cu miere. De asemenea, cei ce nu și-au ridicat celelalte alimente și sunt trecuți pe listele de beneficiari, se pot prezenta la Primărie cu buletinul sau cartea

de identitate.

Din orașul Tâlmăciu beneficiază de ajutoarele alimentare europene aproximativ 420 de persoane.

În atenția deținătorilor de animale din orașul Tâlmăciu și satul Tâlmăcel

În conformitate cu prevederile HCL nr. 194 / 2013 privind circulația animalelor pe raza orașului Tâlmăciu, vă aducem la cunoștință următoarele:

1- Până la data de 1 martie 2014, toți deținătorii de bovine sunt obligați să solicite teren de la Primăria Tâlmăciu - compartimentul Urbanism - în Lunca Cibiului, unde își vor construi adăposturi pentru animale (5 mp./ cap bovină)

- Cei care dețin mai mult de 10 capete de bovine își vor executa

adăposturi pe terenuri proprietate privată

- Bovinele vor fi lăsate în aceste adăposturi de la 1 martie 2014 până la data de 30 noiembrie. În perioada 1 martie - 30 noiembrie este interzisă circulația bovinelor pe străzile orașului Tâlmăciu

Încălcarea dispozițiilor din prezenta hotărâre constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 lei.

2- Începând cu data de 1 martie 2014, se interzice circulația tuturor vehiculelor (cărucilor) cu tracțiune animală pe străzile orașului

Tâlmăciu, fără a avea montate saci colectori la animale pentru colectarea murdăriei.

Încălcarea dispozițiilor din prezenta hotărâre constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 lei.

PRIMAR
ing. CONSTANTIN BARBU
SECRETAR
jr. HANEA VIOLETA

Ajutorul de încălzire

La sediul Primăriei orașului Tâlmăciu se primesc actele necesare în vederea obținerii ajutorului pentru încălzirea locuinței cu gaz, energie electrică, lemne sau combustibili petrolieri.

Formularele pot fi obținute de la Serviciul Public de Asistență Socială. Alături de acestea, fiecare solicitant va depune următoarele documente:

- copii xerox acte de identitate pentru toți membrii familiei sau copii după livretul de familie;
- copie act de proprietate sau închiriere a locuinței de domiciliu;
- copie carte de identitate a vehiculului, în cazul posesorilor de autoturisme sau motocicletă;
- copie factură gaz- cât mai recentă (daca este cazul);
- adeverință vizată de compartimentele Registrului Agricol și Impozite și Taxe locale din cadrul primăriei;
- adeverință venituri: PENTRU

PENSIONARI- cupon pensie
PENTRU SALARIAȚI-
adeverință salariu
PENTRU ȘOMERI- cupon

șomaj
PENTRU COPII- cupon
alocație
PENTRU PERSOANELE

FĂRĂ VENITURI- adeverință de la Administrația Finanțelor Publice Avrig din care să rezulte că nu au niciun fel de venituri

- alte acte din care să rezulte veniturile realizate.

Cererile de acordare a ajutorului se pot depune pe toată perioada sezonului rece. Ajutorul se va acorda începând cu luna

de depuneri cererii, dacă aceasta a fost depusă până în data de 20 a lunii respective, sau cu luna următoare depunerii cererii, dacă aceasta fost depusă după data de 20 a lunii.

Propunerea dumneavoastră pentru dezvoltarea orașului

Continuăm și în acest număr al publicației "Informația Tâlmăciului", mai vechea noastră provocare, prin care dorim să aflăm de la cititorii care este principala dumneavoastră propunere pentru dezvoltarea orașului? Vă așteptăm, dragii locuitori din Tâlmăciu și Tâlmăcel să veniți cu propuneri concrete, de care Primăria și Consiliul Local Tâlmăciu vor ține cont, atunci când va veni vorba despre stabilirea priorităților. Doriți ca o stradă să fie asfaltată sau reparată, rețelele de canalizare și alimentare cu apă să fie schimbate sau parcurile de joacă pentru copii să fie mai bine îngrijite? Ne puteți spune care ar trebui să fie principala investiție pentru oraș, prin intermediul acestui talon.

Taloanele se vor depune la căsuța "INFORMAȚIA TÂLMĂCIULUI", situată la intrarea principală în Primăria Tâlmăciu.

Nume: _____ Str.: _____

Prenume: _____

Informația
Tâlmăciului

Fondator: Constantin Barbu,
primarul orașului Tâlmăciu, și
Consiliul Local Tâlmăciu

Editori: Dan FRÂNCU

Colegiul de redacție:

Redactor: Dan FRÂNCU

Tehnoredactare și tipar:

TIP T-IL

e-mail: informatiatalmaciului@gmail.com